

ЛІТАРАТУРНАЯ

старонка

Як паведамлялася ў нашай газеце, на мінулым тыдні ўніверсітэт наведала група беларускіх пісьменнікаў на чале з першым сакратаром Саюза пісьменнікаў БССР І. П. Шамякіным. У актывнай зале адбылася сустрэча студэнтаў і выкладчыкаў з народнымі пісьменнікамі БССР Максімам Лужніным, рэдактарам часопіса «Маладосць» Васілём Зуёнкам, прафесарам БДУ імя У. І. Леніна Нілам Гілевічам, Міколам Аўражчыкам, Анатолемам Вярцінскім, Петрусём Малалём, Таісай Бондар, Раісай Баравіковай, Аляксеем Слесаранкам, Іўгенам Каршуквым.

Сёння ўвазе чытачоў прапануем вершы паэтаў, наведаных наш універсітэт.

Мікола АўРАЖЧЫК

Як вясны чаканай эстафету,
Дровы атрымуючаць лісты...
Толькі мне няма ліста дагэтуль,
Нават весткі не прыслала ты.
Не стравала сэрца ў алоўку
(Вытрымаць папера ўсе магла),
Вершы не атрымуючацца
зноўку:
Заслалі ты пейзаж сяла,
Паштальён праходзіць міма
брамы,
Атрымуючаць лісты сябры...
На зязюлін вышкі тэлеграму
Дзяцел адбівае на кары.
Ад паучыццяў нават сэрцу десна,
Сэрца ледзь не вырвецца
з грудзей...
Толькі ў мяне з табой ды
з песняй
Штосьці ўсе на так, як
у людзей.
У пералеску восецьскім

Раіса БАРАВІКОВА

ЗОРКА ПАЛЯВАЯ

Ах, не трывожце, сэрцу так балюча,
Ах, не прыходзьце прывідаць
у сны!
Я пабегу дарогаю гаючай
без Вас у далек базавай вясны.
Я пабегу, шукаючы прытулак
падзеіснаснасцю і адначасна ў гаі,
ад мітусні, ад звону шумных
вулак,
туды, дзе ноч каляшуча салаўі.
Калі ж узыйдзе поўня
каравама, —
пазбаўце сэрца смутку і нуды!
У ім пакіне зорка паліваю
свайго святла гарачыя сляды.
Ласкава буду звачаць яе
сястрыцай,
у начное неба кінце сваё
паглядяць...
Магчыма, зорачка вясенняя
іскрыцца,
а можа я пльвуць за далагляд!
У цябе, любі мой, — карабель,
у мяне — толькі лодачка.
У тваёй кішэні — рубель,
у маёй — капеечка-плотачка.
Ты ўзімаеш ветразі і пльवेश,
я ж на беразе разам з лодачкай,
ты з рублем сваім так жывеш,
што аж горка мне з маёй
плотачкай.
Ты на палубе — каралём,
я на беразе — каралеваю,
не з табой стаю, а з вяслом,
уся мокрая пад залёваю,
Жывень кужаль мне з залаты
сваюй
Ды вясельную нам іграе...
І таму цяжэй думаць нам з
табой,
што вяселле мы не згуляем.
Бо ў цябе, любі мой, —
карабель,
у мяне — толькі лодачка,
у тваёй кішэні — рубель.

за вёскай
Дзе злазіць з хвоек бронзавы
загар,
Сабой залатакудрую бярозку.
Ад ветру засланне ясакар.
Стаіць яна з расхлістаным
уборам
І гнуткім станам снежняй
белізны
І чырванее перад ім: ёй сорам
Свайёй безабароннай галізняй
І ясакар трапеча ўсёй істотай:
Гарэзік-вечер голлі развінуў.
Наўмысна перагортвае лісточы.
Каб расхінуць у чубе сівізну.
О маладосці ясная цвярозасць
І сталасці запальчывы агоні!
Але каранні ясакар з бярозкай
Прыцягваюць адзін да аднаго.
І глады ажюкляй выціўляю
бровы
Казыччү лоб, а гаркаваты пах
Смалы на лапках зломаных
яловых —
Як хмельны пацалунак на
губах.

Максім ЛУЖАНІН

У маёй — капеечка-плотачка.
А на душы і светла,
і шчыльва,
Разгубленасць спакомам натало.
І ціха скажу табе: «Шчасліва!»
За тое, што цябе не палюбю.
За свай пакоі і за велічавы
пагляд,
за той агонь, што сэрца не апёк,
і буду ўдзячна, можа, нават
рада
твой профіль тонкі прасачыць
здалёк.

ПАЦАЛУНАК

Я пісаў, як бачыў
Сваімі вачыма:
Закахаліся раптам
Хлапец і дзяўчына.
Не ўлічышы,
Што з крытыкай дрэнна
жыву я.
Не ўтрымаў я героя —
Няхай пацалуе!
І хоць рад быў юнак,
Я не рад пацалунку:
Мне да смерці яго
Ужо не спінуць з рахунку.
Будуць пальцамі поркаць,
Праз лупу ўглядацца:
— Васемнаццаць гадоў —
І паспеў закахацца!
Салдатам не быўшы,
Трактарыстам не стаўшы,
Прафсаюзнага стажу
Іпач не набыўшы...
Дарагія мае!
Бы ж успомніце самі:
Не пльлю хіба
Зорнае неба над вамі

НА ЗДЫМКУ: госці ўніверсітэта — беларускія пісьменнікі — на кафедры беларускай мовы.

Фота Б. Шкурко.

Васіль ЗУЕНАК

Рэкі дзячынства —
Самыя глыбокія,
Дровы дзячынства —
Самыя высокія.
Нівы дзячынства —
Самыя шырокія,
Сцежкі дзячынства —
Самыя далёкія.
Ночы дзячынства —
Самыя кароткія,
Сны дзячынства —
Самыя салодкія.
Крыўды дзячынства —
Самыя слязлівыя,
Забавы дзячынства —
Самыя ішчаслівыя...
Рэкі
Мялеюць,
Дровы
Ніжюць.
Нівы
Вузеюць,
Сцежкі
Карацеюць.
Ночы
Даўжюць,
Сны
Гарчюць.
Забавы
Смяшэюць,
Крыўды
Слязэюць...
Што ж гэта?
Робіцца, вратцы?
Куды
Ад навалы такой
Схавацца?

Таіса БОНДАР

ЛЮБЛЮ

І скарыўшыся, не скаруся.
Перад памяццю не схіліся,
Пахаваная ў чорнай скрусе,
Не азмроць душу бядою.
Буду пець пра веру і вернасць.
І няхай маладосць не вернеш —
Можна сэрцам быць маладой.
І смаяцца, калі хоць біся
Аб сцяну маўчання.
І высюю
Заклінаць твой шлях: азірніся!
І дарыць сабе ўсю зямлю.
І сплікаць да парога вёсны.
Жыць між думак,
так светла ўзнёслых
Простым, ціхім словам
«Люблю».
Зноў і зноў
Я вяртаю той міг,
Што апошнім
Сустрэў нас дваіх.
І не плачу —
З табой я не ўмела!
Ледзь крапаюся
Вуснамі веў
І шапчу,
Якаго замовы шапчу:
Не хачу! Не аддам!
Не хачу...

Ніл ГІЛЕВІЧ

СТАРЫЯ ДРУКАРНІ

У розных кутках беларускай зямлі
(Там помнікі з мармуру б высечы!)
Славуць калісь друккарні былі —
Гадоў таму ледзь не паўтысячы.
Даўно супачылі ў зямлі друккарні,
А плён іх сьніюўнага подзвігу
Сцірала гісторыя з гэтай пары —
Дзе кроўю, дзе гучна, дзе подоху.
І месцы ўжо тыя нялёгка знайсці.
Парослыя крыўдамі-бедамі,
Дзе ўсходзілі першыя кветкі цвіці
Красы між народаў няведамай.
О, як бы разросся той кветнік,
той сад,
Хоць вёсны былі неспагаднымі,
Калі б не стаптаў заваўнік-магнат,
Калі б чужакі не спаганілі!
Але, як зьяніцца з угрэтай раллі,
Слязамі і кроўю палітыя,
І зноў прарасталі, буялі, цвілі
Бясмертныя родныя літары!
І чулася, чулася ў стукі станкоў,
Што ім не замоўкінуць закладымі,
Што будуць яны за хрыбтамі якоў
Грымець паліграфкамбінатамі.

Патрусё МАКАЛЬ

ГІМН ЦВЯРОЗАСЦІ

Я знаю пах віна і смак чарэшні,
І сам зусім не праведнік бягрэшны,
І ўсё ж складала гучны гімн цвярозым:
Няхай жыве да веку ясны розум!
Ды васьм жа пляшкі на стале пасталі,
Як ідалы на хітрым п'едэстале,
І рыльцы іх нацелены, як жэрлы, —
Ідзе ў атаку ідал ненажэрны!
І ты праг ім адразу рукі ў гору.
Усё адно ці з радасці, ці з гора
Ты пляшчаю, якую ўраз асушыш,
На суці сонца сам сабе патушыш,
І задрыжыць відэльца ў пальцах спіжкіх...

Ты — злодзей!
Ты крадзеш у самых блізкіх:
У любой — непадораную ласку,
У сына — нерасказаную казку,
Прададзены падманлівым акрасам,
Ты і чарніш і лагіруеш разам,
І лак, і дзэгаць у тваім бакале
Прытулак для абдымкаў адшукалі,
Ты — дзэцір!
Ты завярбован страхам,
Сам ад сябе ўцякаеш гразкім шляхам,
І языком,
Як малатком,
Клянаеш.
Бязьміш —
І за крысо мяне хапаеш.
Таму я і складаю гімн цвярозым:
Няхай жыве да веку ясны розум!
Калі ж не можа вест зусім без п'яных,
Дык лепш ужо хмялець ад губ каханых!

Аўтографы дае Максім Лужанін.

